

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту

ІТТ | ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ
ТРАНСПОРТНІ
ТЕХНОЛОГІЇ

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ТЕХНІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ

ІТТ2024

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ

**Тези доповідей 5-ої міжнародної
науково-технічної конференції**

«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

Харків 2024

5-а міжнародна науково-технічна конференція «Інтелектуальні транспортні технології», Харків, 25–27 листопада 2024 р.: Тези доповідей. – Харків: УкрДУЗТ, 2024. – 339 с.

Збірник містить тези доповідей науковців вищих навчальних закладів України та інших країн, підприємств транспортної та машинобудівної галузей за чотирма напрямками: розвиток інтелектуальних технологій при управлінні транспортними системами; транспортні системи та логістика; інтелектуальне проектування та сервіс на транспорті; функціональні матеріали та технології при виготовленні та відновленні деталей транспортного призначення.

© Український державний університет
залізничного транспорту, 2024

ОПТИМІЗАЦІЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ЗЕРНОВИХ ВАНТАЖІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

OPTIMIZATION OF TRANSPORTATION OF GRAIN LOADS IN MODERN CONDITIONS

О.В. Шибашков, І.С. Шостак, канд. техн. наук Д.В. Арсененко
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

O. V. Shibashkov, I.S. Shostak, D.V. Arsenenko PhD (Tech.)
Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Аналіз роботи залізничного транспорту за останні роки намітив тенденцію на скорочення обсягів перевезення пов'язану із об'єктивними проблемами розвитку традиційної для кожного із регіонів країни промисловості. Зменшення обсягів вантажних перевезень в абсолютних числах становить за різними оцінками скорочення на 35% до тих які задовольняють сприятливим умовам роботи 4ї в світі залізничної інфраструктури. Доля ВВП від аграрного, видобувного та переробного секторів за різними оцінками коливається в межах 25-27% і невід'ємну складову в формуванні таких показників становить транспортна система.

Зважаючи на постановку задачі в контексті реформування в сучасних умовах розглянуті питання стратегічної оцінки роботи галузі [1], способи нівелювати недоліки стану залізничної інфраструктури за рахунок впровадження СППР [2] та питання формування принципів організації місцевої роботи в умовах скорочення обсягів перевезень [3]. Важливим аспектом у формуванні технології перевезень зернових вантажів залізницями України є розуміння процесів вантажоутворення яке і формує попит на транспортну послугу [4]. Необхідність формувати перевізний процес в умовах скорочення обсягів перевезень, стагнації інфраструктурного потенціалу та припортового характеру формування зернових відправок вимагає враховувати ці чинники. Використання сучасних інформаційних та інтелектуальних технологій є необхідною складовою будь якого логістичного процесу сьогодні і врахування такого фактору має свої особливості на залізниці сьогодення.

Формування технології перевезень зернових вантажів вимагає враховувати наведені реалії сьогодення тому вважаємо за доцільне сформулювати такі ключові питання в роботі:

- провести аналіз місцевого вантажоутворення зернових вантажів з урахуванням сучасних реалій;

- провести аналіз вантажної та комерційної роботи припортових станцій та експорту зернової групи вантажів ;
- сформуванати вимоги до формування коректних засобів комунікації між усіма учасниками перевізного процесу;
- оптимізувати технологію перевезення зернових вантажів з урахуванням потенційної оптимізації процесу.

Одним із рішень подібного практичного завдання є застосування двох етапної транспортної задачі де формування ступеневих або відправницьких маршрутів в пунктах комерційної концентрації із подальшим перерозподілом в припортових станціях до місць фактичного вивантаження.

Багатоетапна транспортна задача лінійного програмування може бути вирішена з використання стандартних алгоритмів, а наявність додаткової умови впливає лише на послідовність рішення завдання. В нашому випадку наявністю додаткової умови це наявність в складі одного поїзда вантажів із призначенням в різні порти або термінали які можуть бути як в ступеневих маршрутах так і в складі збірного поїзду. Така потреба визначає ступінь впливу додаткових умов на послідовність розподілу вантажопотоків і визначає етапність вирішення задачі.

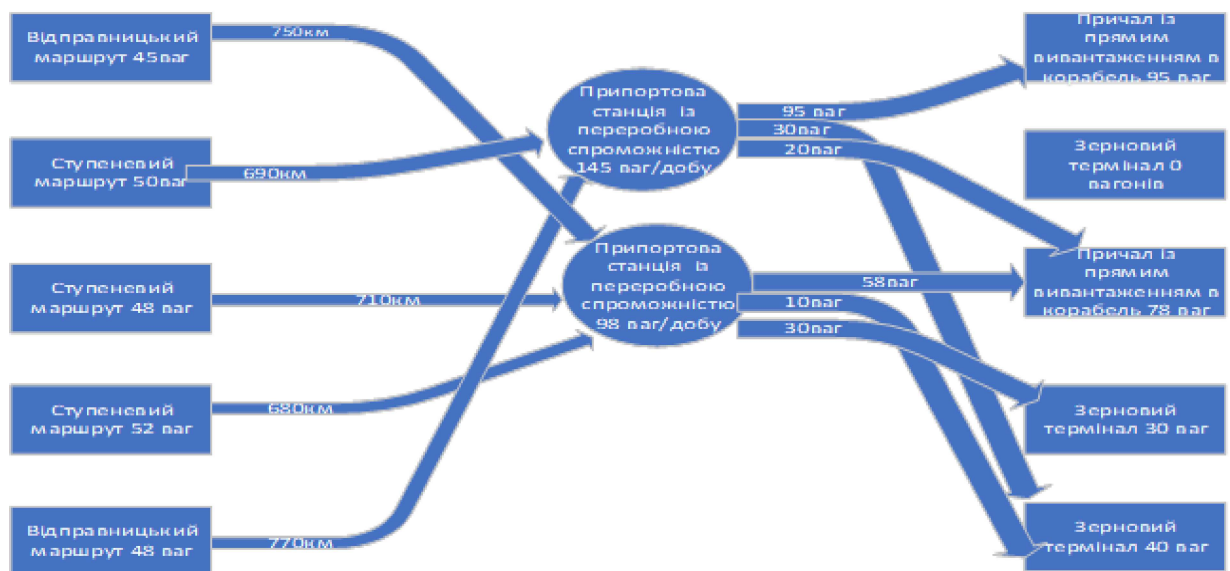

Рис.1. Оптимальний план перевезення зернових вантажів у визначених умовах.

Необхідність залучення ефективної маршрутизації в основі якої лежить завдання скорочення експлуатаційних витрат та оптимізації основних показників роботи залізничного транспорту повинна мати зворотній відгук від районів що тяжіють до вивантаження які на сьогоднішній день становлять порти [5]. Такий підхід спростить формування в першу чергу ступеневих маршрутів, що дозволить скоротити час на його формування за попередніми підрахунками на 10-15% яке в свою дозволить скоротити обіг вагона зерновоза.

- [1] Lomotko, D.V. Methodological Aspect of the Logistics Technologies Formation in Reforming Processes on the Railways [Text] // Transportation Research Procedia, Volume 14, 2016, Pages 2762-2766, ISSN 2352-1465, <http://dx.doi.org/10.1016/j.trpro.2016.05.482>.
- [2] Ломотько Д.В. Формування нечіткої бази знань та системи підтримки прийняття рішення у підрозділах залізниць // Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті №2, 2006. - с. 52-58.
- [3] Носко Н. А. Організація роботи залізничних станцій малодіяльних ділянок / Н. А. Носко, Д. В. Ломотько // Інтелектуальні транспортні технології : тези доповідей 1-ої міжнародної науково-технічної конференції (24-30 січня 2020 р.). - Трускавець-Харків : УкрДУЗТ, 2020. - С. 72-73.10.
- [4] Арсененко Д.В. Удосконалення організації перевезення зернових вантажів залізничними ступінчастими маршрутами / Зб. наук. праць.- Харків: УкрДАЗТ, 2019.- Вип. 184. – С.92-101.
- [5] Арсененко Д.В. Удосконалення логістичного управління транспортуванням зернових вантажів залізничним транспортом [Текст] / Д.В. Арсененко // Дисертація. – Харків: УкрДУЗТ, 2019. –С. 112-115.

УДК 656.02

ПРОГНОЗНА ОЦІНКА ВАРТОСТІ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ У СОБІВАРТОСТІ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

FORECASTING THE COST OF FUEL-ENERGY RESOURCES IN THE COST STRUCTURE OF FREIGHT TRANSPORT

*канд. екон. наук Є.І. Балака, канд. техн. наук М.Є. Резуєнко
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

*PhD (Econ.) E. Balaka, PhD (Tech.) M. Rezuєnko
Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)*

В теперішній час, в умовах значного дефіциту енергетичних ресурсів і відсутності можливості відновити енергогенеруючі системи в короткостроковий період, значно актуалізується питання оцінки потреби в цьому виді ресурсів у всіх сферах життєдіяльності країни. В повній мірі це стосується національної залізничної галузі і, перш за все, вантажних перевезень, оскільки саме вони відіграють ключову роль в забезпеченні логістичних потреб як Збройних сил країни, так і цивільних галузей української економіки. Слід зазначити, що в собівартості вантажних перевезень частка витрат електроенергії в розрахунку на один поїздо-кілометр при електровозній тязі складає біля 20%, а частка витрат дизельного палива при тепловозній тязі, відповідно, понад 60%. Таким чином, витрати на паливно-енергетичні ресурси є суттєвою складовою собівартості транспортної роботи і, виходячи з умов сьогодення, коли зруйновано понад 50% енергогенеруючих потужностей країни, слід очікувати подальше загострення цієї проблеми. Її вирішення в короткостроковому періоді неодмінно пов'язане зі збільшенням валютних витрат на їхнє імпортування і, відповідно, курсу національної валюти. Відомо, що курс гривні, перш за все, залежить від резервів